

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Jus Canonicvm R.P. Pavli Laymanni, Soc: Jesu Theologi, Et
Olim In Alma Et Episcopali Academia Dilingana SS.
Canonum Ordinarii Professoris**

Laymann, Paul

Dilingæ, 1666

Capitvlvm XII. Dilecta.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62559](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62559)

CAPITVLVM XII.

Dilecta.

PARAPHRASIS.

Licet Abbatisa Canonicas suas, & Clericos iurisdictioni suæ subiectos excommunicare nequeat, potest tamen ipsis præcipere, atque ob inobedientias, & culpas punire, etiam interdicens eis officium, atque fructibus beneficiorum priuando.

SUMMARIUM.

1. *Abbatisa & Priorissa iurisdictionis spiritualis, eius præsertim, quæ clavis est ad ligandum & soluendum, incapaces sunt.*
2. *Vsum tamen quendam iurisdictionis huius habent ex commissione Prælatorum, adeo, vt Clericos ad beneficia pleno iure sibi subiecta insinuare possint.*
3. *Potest etiam Abbatisa, seu regularis Præposita, Monialibus suis præcipere in virtute S. Obedientia, seu S. Spiritus.*
4. *Iurisdictionis spiritualis differt à potestate gubernatiua spirituali, hanc, non illam prædicta Præposita habent.*

NOTANDVM Vn. Abbatisa, & Priorissa iurisdictionis spiritualis, eius præsertim, quæ est clavis Ecclesiasticæ ad ligandum & soluendum, incapaces sunt: quamobrem nec excommunicare, nec aliam propriè dictam censuram ferre queunt. Nihilominus ex commissione Prælatorum, habent vsum quendam, seu exercitium spiritualis iurisdictionis, adeo, vt Clericos ad parochias, & alia sibi pleno iure subiecta beneficia instituant, & alia præsent, de quibus plenè dixi in lib. 1. tr. 5. p. 1. c. 3. n. 3. & 4. & legi potest Syl ver. Abbatisa, q. 2. & 3. Azor tom. 1. lib. 13. c. 10. quest. 6.

Hic quæstio tractanda est; Vtrum Abbatisa, seu regularis Præposita Monialibus suis præcipere possit in virtute S. Obedientia, seu in virtute S. Spiritus. Negat Sanchez lib.

6. moral. c. 1. n. 21. & alij apud ipsum. Nam præceptum imponere in virtute sancti Spiritus, vel in virtute S. Obedientia, pertinet ad gubernationem spiritualem, Atqui Abbatisa non habet gubernationem spiritualem, sed tantum temporalem, & politicam, sicuti quæuis materfamilias, vt etiam Sotus in 4. d. 20. q. 1. a. 4. Rodriq. tom. 1. regul. q. 15. a. 1. & alij communiter tradunt. Exinde infert Sanchez n. 30. Tametsi aliqua materia capax esse possit obligationis sub mortali, si præcipiatur à Prælato Ordinis, vel Episcopo, quippe qui finem alio rem supernaturalem spectat, non ideo consequens esse, vt eadem materia sufficiens sit, si præcipiatur à Præposita seu Abbatisa, quippe minus præstatem, vid. temporalem finem per se, ac directè intendente. Nam ob hanc ipsam causam auditio Missæ v. g. ab ecclesiastica potestate præcipi potest sub peccato mortali, cum omissione etiam vnus diei grauis factura spiritualis animæ inferri possit. Sed in ordine ad finem politicum, quem per se ac directè spectat, v. g. Magistratus Academicus, & similiter Abbatisa, seu Præposita, non potest hæc res adeo grauis videri, & tantæ obligationis capax. Contrarium docet Azor tom. 1. lib. 13. c. 10. q. 7. & melius Suarez tom. 3. de Relig. lib. 10. c. 11. n. 20. quæ sententia mihi nunc placet. Nam reuera Moniales vouent obedientiam Abbatisa, tanquam Præfectæ, ac matri suæ spirituali. Quare negari debet, quod gubernatio, seu potestas præcipiendi in Abbatisa residens, per se ac directè non spectet finem supernaturalem, seu quod Abbatisa Moniales suas ad regulæ, & votorum suorum obseruationem compellere non possit, per se atque directè propter perfectionem earum spiritualem.

Si obijcias: Abbatisa non habet propriè spiritualem iurisdictionem, quamobrem excommunicare non potest: Ergo neque habet potestatem seu gubernationem spiritualem, ita vt præcepta spiritualia, seu in ordine ad finem spirituale imponere queat. Resp. negando conseq. Pro cuius intellectu aduertit, iurisdictionem spiritualem differre à potestate gubernatiua itidem spirituali; & has potest.

potestates interdum coniunctas, interdum vero separatas esse. Coniunctas sunt in Prælo Ordinis: Nam is in primis ob votum obedientiæ, sibi ut patri spirituali præstitum, potestatem habet Regularibus imponendi præcepta spiritualia, ac præcipiendi in virtute S. Spiritus, &c. Deinde verò habet iurisdictionem spiritualem atque ecclesiasticam; cuius fundamentum, seu potius occasio est trium votorum ab Ecclesia acceptorum editio: sed proximè ac directè ea potestas non provenit à votentibus, sed à Superioribus Ecclesiæ Prælati, ipsòque Sum. Pontifice, vnde omnis ecclesiastica iurisdictione, ligandi ac soluendi potestas conueniente ordine derivatur. Separatæ autem essent istæ duæ potestates in casu, si laicus v.g. aut clericus secularis Confessario, tanquam spirituali Patri suo, obedientiam voueret, tum Confessarius licet iurisdictionem ecclesiasticam in eum nò haberet, ut v.g. eum excommunicare posset, aut in eius votis dispensare, &c. quamobrem neque Prælati eius esset, nihilominus spiritualia ei præcepta imponere, atque in virtute S. Obedientiæ ipsi, quæ ad salutem animæ spectant, præcipere posset. Ita nos dicimus de Abbatibus ac Prioribus, quamuis ipsæ habeant saltem vsum quandam seu exercitium iurisdictionis spiritualis, ita ut quodammodo Prælati dici mereantur: quamuis earum prælatura & potestas multum dependens, & subordinata sit Prælati viris.

CAPITVLVM XIII.

Dilecti.

PARAPHRASIS.

Archiepiscopus, & Patriarcha Grædensis exigebat à Castellano Episcopo iuramentum ad plura se extendens, quam alioquin Suffraganei Episcopi metropolitanis suis iurare cõstauerunt. Quod cum viderent Archidiaconus, & Capitulum Castellani, attendentes exinde Ecclesiæ suæ præiudicium generari posse, ad Sedem Apostoli-

cam appellarunt. Recepta appellatione mandat Gregor. IX. ut Grædensis Patriarcha contentus formam canonicam iuramenti, quod Pontifex ab Episcopis immediate sibi subiectis recipere solet, c. Ego N. 4. de iureiur. nihil ultra eam formam prætextu iuramenti, quod propter consuetudinem se recepisse asserit, à dicto Episcopo exigat; sciens, quod Papa illum à iuramento, quoad alios ultra communem formam contentos articulos absoluerit, vel potius non obligatum esse declararit.

SUMMARIVM.

1. Si Episcopus ecclesiam alteri subycere, vel onus quodlibet imponere attentet. Capitulum se opponere, & appellare potest. Imò quibus eius ecclesia Clericus, & in horum defectu Superior ex officio succurrere debet.
2. Simile est, si dominus loci territorium aut iurisdictionem alteri subycere velit. subditi enim & vasalli contradicere possunt.
3. Si quis contra grauamen extraiudicialiter appellauit, quæ postea contra appellationem acta, vel attentata sunt, iudicis officio rescinduntur, si quidem causa appellationis iusta & probabilis fuerat.
4. Iuramentum non obligat cedens in præiudicium Ecclesiæ, vel personæ tertie.
5. Vi consuetudinis diuturna obtineri potest, ut Metropolitano Coepiscopus iuramentum obedientiæ præstare debeat.

Pro intellectu duo aduertenda sunt: I. Quod olim Episcopi Metropolitano suo, à quo confirmationem accipiebant, iuramentum obedientiæ ac fidelitatis præstare soliti sint, nunc verò id iuramentum præstant Pontifici, uti Abb. hic notat n. 3. II. Non satis ex textu apparet, vtrum Patriarcha ab Episcopo Castellano iuramentum receperit ante interpositam appellationem; an verò post appellationem. Si postea accepit, tum

Aaaa 2 ver-